

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 41/2022)

София, 12 октомври 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 06.10.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 06.10.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 06.10.2022 г. продукцията от маслодаен слънчоглед е със 7,7% над нивото отпреди една година, което се дължи на по-големия размер реколтирани площи. При съществено по-нисък среден добив от декар, производството на царевица за зърно изостава с 18,9% на годишна база.

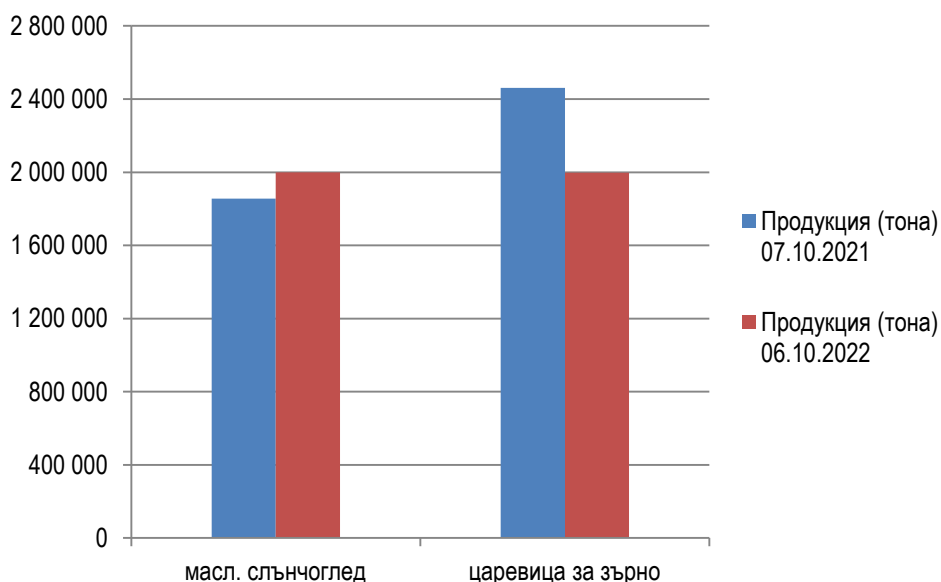
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 06.10.2022 г.

	06.10.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 623	886 189	97,0%	1 999 166	226	9,0%	14,1%	7,7%	-5,4%
царевица за зърно	526 619	416 592	79,1%	1 997 406	479	-8,2%	-0,5%	-18,9%	-18,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 06.10.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Прибраните количества тютюн от трите наблюдавани типа са с между 22% (Ориенталски) и 64,2% (Вирджиния) по-малко спрямо година по-рано, като се отчита намаление както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 06.10.2022 г.

	06.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 827	152	-20,6%	-20,6%	-22,0%	-1,9%
Тютюн-Вирджиния	588	581	641	110	-38,5%	-38,9%	-64,2%	-41,8%
Тютюн-Бърлей	177	177	352	199	-7,3%	-7,3%	-30,6%	-24,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 6 октомври 2022 г. производството на полски домати и зеле е респективно с 24,6% и 38,6% над миналогодишното. При домати това е основно в резултат на повишения среден добив, а при зелето - на по-големия размер реколтирани площи. До момента от открити площи са добити с между 14,2% и 35,8% по-малко краставици, картофи, дини и пъпеши спрямо година по-рано. По-слабо изоставане се наблюдава при пипера – с 4,1%.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици за периода от началото на 2022 г. досега е съответно с 16,6% и 6,2% повече на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 06.10.2022 г.

	06.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	6 608	114 647	1 735	-14,4%	-20,0%	-23,9%	-4,8%
зеле	1 506	565	11 319	2 003	23,4%	35,5%	38,6%	2,3%
дини	3 297	3 289	75 964	2 310	-33,5%	-29,9%	-27,2%	3,8%
пъпеши	2 057	2 035	21 011	1 032	-26,0%	-24,7%	-35,8%	-14,8%
пипер на открито	2 296	2 245	37 842	1 686	-14,8%	-9,8%	-4,1%	6,3%
домати на открито	2 251	2 225	43 614	1 960	0,1%	4,4%	24,6%	19,4%
краставици на открито*	497	491	6 820	1 389	-2,4%	-2,8%	-14,2%	-11,7%
домати в оранжерии	478	463**	45 969	9 929	12,7%	1,3%	16,6%	15,1%
краставици в оранжерии	460	438**	47 830	10 920	50,8%	2,6%	6,2%	3,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от десертно грозде, ябълки, малини, праскови и круши в границите от 4% до 32,5% спрямо същия период на миналата година, за което допринасят повишените средни добиви от декар. На този етап по-съществено намаление на добитите количества на годишна база е налице при сливите (с 11,9%) и орехите (с 25,7%), а слабо изразено – при виненото грозде (с 2,3%).

Площи и производство от трайни насаждения към 06.10.2022 г.

	06.10.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 405	2 340	21 242	908	6,8%	8,3%	1,5%
круши	626	466	2 893	621	0,0%	32,5%	32,4%
праскови	2 960	2 915	27 271	936	-2,6%	22,3%	25,6%
сливи	9 545	8 941	53 428	598	0,6%	-11,9%	-12,3%
орехи	8 904	3 494	3 272	94	10,0%	-25,7%	-32,4%
малини	1 808	1 749	7 102	406	-3,7%	10,8%	15,0%
лозя винени	31 951	25 177	139 752	555	7,0%	-2,3%	-8,7%
лозя десертни	2 725	2 497	15 041	602	-2,9%	4,0%	6,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Продължава сеитбата на есенните култури за реколта `2023. Към 6 октомври 2022 г. засетите площи с ръж, пшеница и ечемик са от 65,2% до 95% повече спрямо година по-рано, докато при маслодайната рапица и тритикалето се наблюдава забавяне на кампанията.

Засети площи с есенници към 06.10.2022 г. (ха)

Култура	07.10.2021	06.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	62 319	108 181	73,6%
ечемик	6 432	12 541	95,0%
маслодайна рапица	78 916	74 023	-6,2%
ръж	540	892	65,2%
тритикале	844	647	-23,3%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗм

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 3 – 9 октомври 2022 г. експортът на пшеница и ечемик през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ остава в застои. Общо изнесените количества пшеница и ечемик през порта от началото на настоящата пазарна година до момента са съответно със 70,1% и 87,6% по-малко на годишна база. Все още не са преминавали товари с рапица от реколтата `2022.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 09.10.2021	04.07.2022 – 09.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	742 570	222 300	-70,1%
ечемик	54 112	6 706	-87,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколтата `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

От началото на пазарната 2022/23 година до момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД и „Пристанище Бургас“ ЕАД. За сравнение, по същото време на миналия сезон са били изнесени 130,6 хил. тона царевица през Варненското пристанище.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 09.10.2021	05.09.2022 – 09.10.2022	Изменение на годишна база
царевица	130 567	0	-
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Внос

От началото на юли 2022 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 38/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юли 2022 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 38/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 5 октомври 2022 г. изкупните цени на царевича, ечемик, хлебна пшеница и слънчоглед бележат леко увеличение, в рамките на 0,7% - 2,4% на седмична база. Изключение прави цената на фуражната пшеница, която се понижава с 0,7%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 05.10.2022 г., лв./тон без ДДС

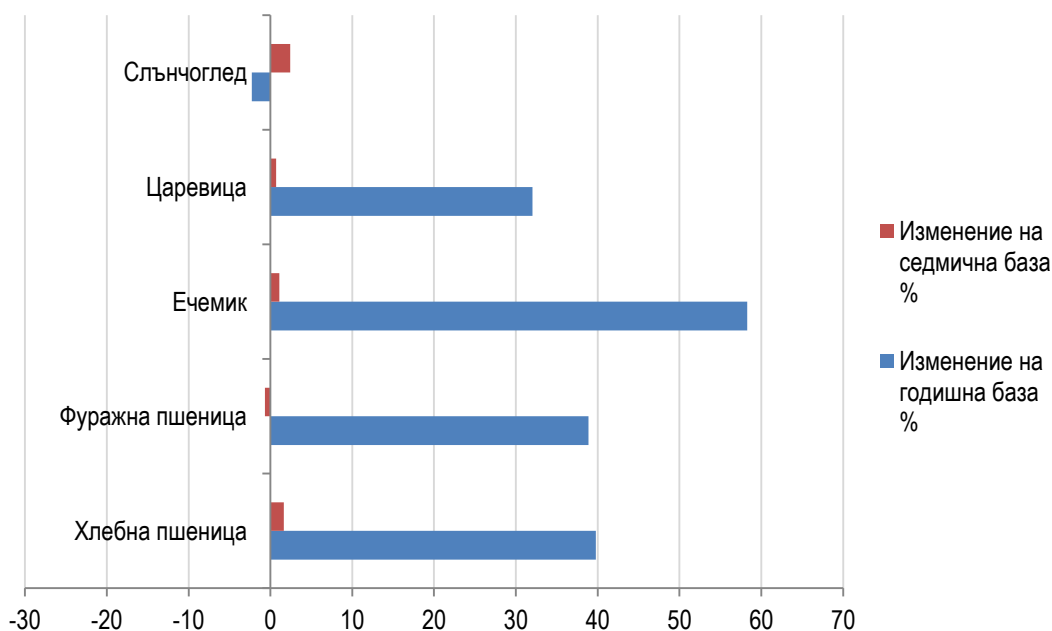
	06.10.2021	28.09.2022	05.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	440	605	615	39,8	1,7
Фуражна пшеница	427	597	593	38,9	-0,7
Ечемик	357	559	565	58,3	1,1
Царевича	440	577	581	32,0	0,7
Слънчоглед	1 048	1 000	1 024	-2,3	2,4
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

В сравнение със същия период на миналата година, царевичата, пшеницата и ечемикът са поскъпнали в границите от 32% до 58,3%, докато при слънчогледа е налице леко поевтиняване - с 2,3%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
05.10.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

Като цяло, в рамките на последната седмица се отчита повишение на средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната – от 1% при картофите до над 13% при прасковите и оранжерийните домати. Само зеленият пипер и гроздето поевтиняват, съответно с 1,2% и 2,8%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 07.10.2022 г., лв./кг

	08.10.2021	30.09.2022	07.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,75	1,02	1,03	37,3	1,0
домати (оранжерийни)	2,09	2,38	2,70	29,2	13,4
домати (открити площи)	*	2,08	2,15	-	3,4
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,65	1,79	1,92	16,4	7,3
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,35	1,67	1,65	22,2	-1,2
пипер (червен)	1,62	1,90	2,03	25,3	6,8
зеле	0,90	0,86	0,90	0,0	4,7
дини	0,40	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	08.10.2021	30.09.2022	07.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	2,03	1,84	2,09	3,0	13,6
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,22	1,33	1,35	10,7	1,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,33	2,12	2,06	54,9	-2,8

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Средните цени на едро на наблюдаваните плодове и зеленчуци продължават да се движат над нивата отпреди една година, като най-значителен ръст е налице при гроздето и картофите – респективно с 54,9% и 37,3%. Ябълките, пиперът, оранжерийните домати и краставици се търгуват от 10,7% до 29,2% по-скъпо на годишна база, а прасковите - с 3%. Цената на зелето е равна на отчетената по същото време на миналата година.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 07.10.2022 г.

